

KPSS

KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVI

SON BAKIŞ VE COĞRAFYANIN ŞİFRELERİ

Hüseyin ULUTAŞ

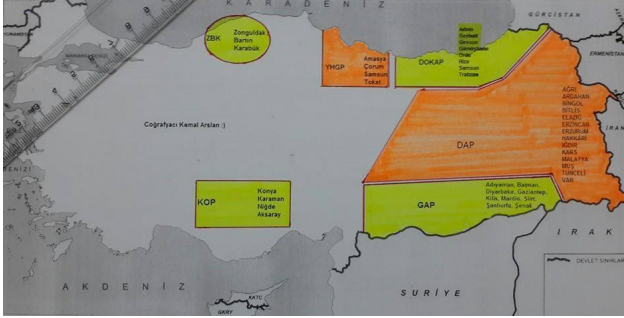
Kemal ARSLAN

Doktrin
Yayınları

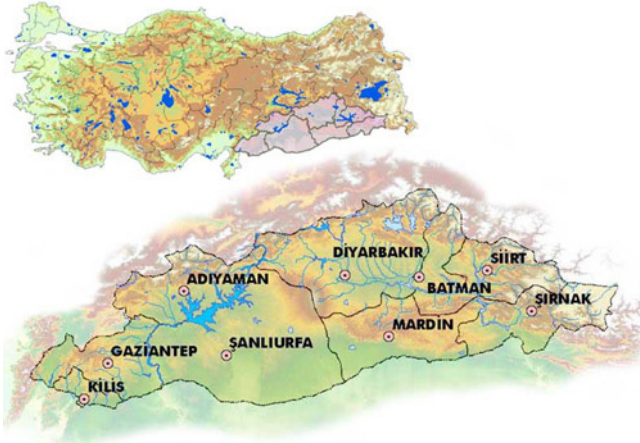
BÖLGESEL KALKINMA PROJELERİ

Türkiye'de doğal ve beşeri ortam koşulları nedeniyle ekonomik gelişmişlik yönünden Bölgeler ve Bölümler arasındaki eşitsizlikleri giderip, gelişim ve büyümenin mekânsal dağılımını dengeli hale getirmeyi hedefleyen ekonomik projelere "**Bölgesel Kalkınma Projeleri**" denir.

Türkiye'de Bölgesel Kalkınma projeleri**A) UYGULANMAKTA OLAN PROJELER**

GAP(Güneydoğu Anadolu Projesi):Türkiye'nin en kapsamlı bölgesel çok yönlü kalkınma projesidir. 1989 yılında projeyi yürütmek amacıyla GAP idaresi kurulmuştur. Proje kapsamında 22 baraj, 19 hidroelektrik santralinin inşası ve 1,7 milyon hektar alanın sulu tarıma kavuşturulması önemli hedefleridir.

Kapsadığı iller: Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Kilis ve Şırnak

Projenin amaçları: Sulama, elektrik enerjisi üretimi, tarım, ulaştırma, sanayi, eğitim, turizm, ormancılık, sağlık, konut, kırsal ve kentsel altyapı alanları içine alıp çok yönlü kalkınmayı amaçlamıştır.

Projenin Bölgede meydana getirdiği değişiklikler

- ✓ Sulu tarımın yapıldığı alanlar genişledi.
- ✓ Tarımsal ürün ve ürün çeşidi arttı.
- ✓ Kişi başına düşen gelir ve iş olanakları arttı.
- ✓ Sanayi tesislerinin sayısı ve ihracat arttı.
- ✓ Hidroelektrik üretimi arttı.

Konya Ovaları Projesi (KOP)

Eylem planıyla bölgede tarımsal yapıda değişimi ve sürdürülebilirliği sağlamak, sanayi, ticaret, ulaşım, enerji gibi sektörleri güçlendirmek, eğitim, sağlık, kültür ve diğer sosyal hizmetlere erişilebilirliği artırmak, bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak, bölgenin rekabet gücünü, ekonomik ve sosyal kapasitesini güçlendirmek ve vatandaşların refah düzeyini yükseltmek amaçlanıyor.

KOP (Konya Ovaları Sulama Projesi): DSİ 4. Bölge Müdürlüğü görev alanı içerisinde yer alan Konya, Niğde, Aksaray ve Karaman illerindeki depolama, baraj, gölet ve yeraltı suyu sulamaları ile içme-kullanma ve endüstri suyu ihtiyacının karşılanması yanında, hidroelektrik enerji ve çevre projelerinin tümüne birden Konya Ovaları Projeleri denilmiştir.

Kapsadığı iller: Konya, Niğde, Aksaray ve Karaman

Konya Ovası Sulama Projesi birkaç değişik kaynaktan Konya Ovası'nın sulanmasını sağlayacak büyük sulama projesidir.

Bu kaynaklar;

- Beyşehir Gölü Projesi
- Kızılırmak Nehri Projesi
- Göksu Nehri Projesi (Mavi Tünel Projesi)

KOP'un en önemli ayağını Mavi Tünel oluşturuyor. Konya Ovasının yüzde 70'ini sulanabilir hale getirecek olan Mavi Tünel Projesi, aşırı yer altı suyu çekimini ve çöküntü obruklarının oluşmasını engelleyecek, aynı zamanda atık suların değerlendirilip, kuruyan göllere ve su takviye edilmesiyle ovadaki verimliliğin artmasını sağlayacak.

Mavi Tünel ile birlikte Göksu nehri ve Çarşamba suyunun %15'lik bölümü alınarak Konya-karaman havzasına aktarılması amaçlanıyor.

B) FİZİBİLİTE ÇALIŞMALARI TAMAMLANAN PROJELER

1. **DAP (Doğu Anadolu Projesi):** Türkiye'de gelişmişlik düzeyi ve büyüme hızı en düşük olan bölge Doğu Anadolu'dur. Bu yüzden özellikle bölgede önemli olan tarım ve hayvancılığı geliştirmektedir.

Kapsadığı İller: Erzincan, Malatya, Elazığ, Tunceli, Bingöl, Erzurum, Muş, Bitlis, Van, Hakkâri, Ağrı, Iğdır, Kars ve Ardahan.

Not: Bayburt, Gümüşhane bu kapsamdan çıkarılmıştır.

Projenin amaçları

- ✓ Bölgenin sosyal kültürel ve ekonomik yönden kalkınmasını sağlamak,
- ✓ Bölgede tarım ve hayvancılığı geliştirmek,
- ✓ Hayvancılığı geliştirmek için çayır-mera ve hayvan ırklarını ıslah etmek,
- ✓ Bölgede ortaya çıkabilecek ekonomik fırsatları değerlendirebilecek alt yapıyı geliştirmek,
- ✓ İstihdam olanaklarının artmasıyla bölge dışına yapılan göçleri azaltmaktır.

2. **ZBK(Zonguldak, Bartın, Karabük Projesi):**Demir-çelik ve kömür işletmeleri kapsayan yatırım alanlarını özel sektöre açmaktır.

Kapsadığı İller: Zonguldak, Bartın ve Karabük

Projenin amaçları

- ✓ Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun küçültülmesi ve Karabük ve Ereğli Demir Çelik İşletmeleri'nin özelleştirilmesi ve özelleştirme sonrası ortaya çıkan sosyo-ekonomik sonuçları değerlendirmek,
- ✓ Taşkömürü üretiminde yeni teknik ve yöntemler geliştirmek,
- ✓ Organize sanayi bölgeleri kurmak,
- ✓ Filyos'a liman açarak ulaştırma alt yapısını tamamlamaktır.

3. **DOKAP (Doğu Karadeniz Projesi):** Proje Devlet Planlama Teşkilatı tarafından 1999-2000 yıllarında planlanmıştır.

Kapsadığı İller: Artvin, Bayburt, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun ve Trabzon

Projenin amaçları

- ✓ Doğu Karadeniz'in sosyo-ekonomik düzeyi yükseltmek,
- ✓ Yeni iş olanaklarının sağlanması ile bölge dışına göçler azaltmak,
- ✓ Bölge içi farklılıkları giderip bölgenin sosyoekonomik gelişmesini hızlandırmak,
- ✓ Sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için bölgenin doğal kaynak ve çevre potansiyelini korumak,
- ✓ Ulaşım ve iletişim olanaklarını arttırmak, işletme tesislerini geliştirmek,
- ✓ Tarım ürün çeşidini arttırmak, turizm faaliyetlerini geliştirmek temel hedeflerdir.

4. **YHGP (Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi):** Yeşilirmak ve kollarından oluşan havzayı kapsar. **Kapsadığı İller:** Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat'tır.

Projenin amaçları

- ✓ Yeşilirmak'ın akım ve rejim düzensizliğinin neden olduğu taşkın, erozyon, su ve çevre kirliliği sorunlarını çözmek,
- ✓ Havzanın ekolojik dengesini koruyacak en uygun ve ekonomik arazi kullanım planını hazırlamak,
- ✓ Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak, meraları ıslah etmek,
- ✓ Orman alanlarını belirleyip izlemek, şehirleşme ve sanayileşmede planlı gelişmeyi sağlamaktır.

!!!!!!!!!!**EGE BÖLGESİ**!!!!!!!!!!!! (turizm)

- turizm gelirlerinde 2. sırada yer alır
- Kaz dağları-Dilek yarımadası-Spil dağı-travertenler
- Efes-millet-Meryem ana kilisesi
- Kaplıcalar ve kıyı turizmi gelişmiştir....

NOTTTT=kış turizmi gelişmemiştir.....

İzmir'de Meryem Ana Kilisesi, Athena Tapınağı, Efes, Milet ve Bergama Antik Tiyatroları, Agora, Akropolis gibi birçok önemli eser yer almaktadır.

Çeşme gibi birçok deniz turizm merkezinde bulunmaktadır. Aydın'da Kuşadası ve Didim deniz turizminin merkezi durumundadır.

Denizli'de Afrodissas, Hierapolis, Pamukkale, Afyonkarahisar'da Kaplıcalar, Frig medeniyetinden kalma eserler yer almaktadır.

Kütahya; Aizonia,

Manisa, Ağlayan kaya, Spil Milli Parkı, Sard harabeleri.

Muğla; Ölüdeniz, Fethiye, Datça, Bodrum

Uşak; Ulubey Kanyonu

!!!!!!!!!!AKDENİZ BÖLGESİ!!!!!!!!!!!! (turizm)

- Turizm gelirlerinde 3. sırada yer alır
- Saint pierre kilisesi-kız kelesi-Aspendos-Patara Perge
- Lara-Konya altı plajları-karstik şekiller
- Yedi uyurlar mağarası-cennet-cehennem obrukları
- Olympos-köprülü kanyonu-kovada-Manavgat şelalesi

NOTTTT=kış turizmi GELİŞMİŞTİR(mevcuttur).....

Antalya'da deniz turizmi ve tarihi turizm oldukça gelişmiştir (Alanya-Manavgat-Kaş -Kemer, Termessos, Olimpos, Perge, Aspendos, Kale İçi), Saklıkent Kayak merkezi, Belek, Alanya, Dalaman, Didim, Kekova, Dim Çayı, Karain, Beldibi, Altınbeşik, Kurşunlu, Düden, Manavgat Şelalesi, Noel Baba Müzesi

Isparta'da Eğirdir gölü, Davraz Kayak Merkezi

Burdur'da Hacılar Harabeleri, Antik Sagalosos kenti.

Mersin Anamur'da Ortaçağdan kalma kale, Cennet ve Cehennem Mağaraları, Kız kalesi.

Hatay; St. Pierre Kilisesi

!!!!!!!!!! MARMARA BÖLGESİ !!!!!!!!!!!!! (turizm)

- Turizm gelirlerinde 1. sırada yer alır.
- Turizm çeşitliliği fazladır.
- Turizm yılın 12 ayına yayılmıştır...

İstanbul bir tarih cennetidir. Dolmabahçe Sarayı, Topkapı Sarayı, Ayasofya Müzesi, Ayairini Kilisesi, Kapalıçarşı, Kızkulesi, Anadolu ve Rumeli Hisarı gibi birçok önemli tarihi eser yer almaktadır.

Bursa'da; Ulucami, Yeşil Türbe, İznik Yeşil Cami,

Kaplıcalar, Uludağ Kayak Merkezi

Edirne'de; Selimiye Camii, Rüstempaşa Kervansarayı, Saraya Hamamı vb.

Çanakkale'de; Truva Harabeleri, Gelibolu Milli Parkı, İda Dağı (Kazdağı).

Balıkesir; Manyas, Kaplıcalar, Erdek, Cunda Adası

Sakarya: Acarlar Langozu

İzmit; Kartepe

!!!!!!!!!!KARADENİZ BÖLGESİ!!!!!!!!!!!!(turizm)

- Çoruh-fırtına deresi rafting-yaylacılık
- Sümela manastırı-kral kaya mezarlıkları
- İzun göl-Abant-Yedigöller-Hatilla vadisi doğal güzellikler
- Ilgaz ve kartal kaya kayak merkezleri

NOTTTT = yağış rejiminden dolayı deniz turizmi gelişmemiştir....

Trabzon'da Sümela Manastırı, Ayvasıl Kilisesi, Hz Yahya Manastırı

Çorum'da; Hitit medeniyetine ait Güneş Kursu geyik ve boğa figürleri, tapınaklar ve birçok eski kalıntı

Amasya'da; Sultan Beyazıt Külliyesi, Amasya Kalesi

Samsun'da; Gazi Müzesi, Büyük Cami, 19 Mayıs Fuarı, Ladik Kaplıcaları

Bolu'da; Abant Gölü, Yedigöller, Ilgaz ve Köroğlu Dağları, Kartalkaya

Kastamonu; Ilgaz Kayak merkezi

Tokat; Balıca Mağarası

Karabük; Safranbolu Evleri

!!!!!!DOĞU ANADOLU BÖLGESİ!!!!!!!!!!!!(turizm)

- Palandöken-Sarıkamış kayak tesisleri
- Ani harabeleri-İshakpaşa sarayı-Akdamar kilisesi
- Harput- yüzen adalar-meteor çukuru

NOTTTT=kış turizm potansiyelinin en çok olduğu bölgedir....

Nemrut Dağı, İshak Paşa Sarayı (AĞRI), Ani Harabeleri (KARS), Ağrı Dağı, Van Gölü, Akdamar Adası, Ahlat, Selçuklu Mezarları, Erzurum Aziziye Anıtı, Yakutiye Medresesi, Tortum Şelalesi, Palandöken Kayak Merkezi, Sarıkamış(ERZURUM) ve Yolaçtı Kayak Merkezi(BİTLİS)

!!!!!!!! İÇ ANADOLU BÖLGESİ !!!!!!!!!!!!! (turizm)

- Peribacaları-İhlara vadisi
- Erciyes-Elmadağ kayak merkezleri
- Kültepe-Gordion-Hattuşaş-Çatalhöyük tarihi yerler
- Sultan sazlığı-Beypazarı-Kızılcahamam doğal oluşumlar
- Etnografya müzesi-Mevlana.....

Ankara'da Anıtkabir, Ankara Kalesi, Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Polatlı yakınlarında Frigler'in başkenti olan Gordion şehri, Elmadağ Kayak Merkezi

Nevşehir, Aksaray çevresinde Kapadokya, Ürgüp Göreme ve Avanos ilginç yeryüzü şekilleri ile dikkat çekmektedir.

Konya'da Mevlana Türbesi, Nasrettin Hoca Türbesi, Çatalhöyük

Kayseri; Erciyes Kayak Merkezi, Karpuzbaşı şelalesi

!!!GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLG.!!! (turizm)

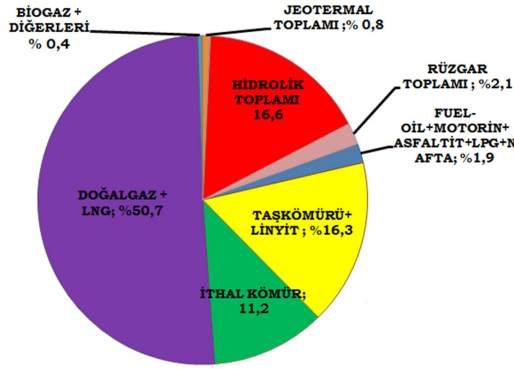
- Zeugma-Hasankeyf-nemrut heykelleri
- Balıklı göl-Mardin tarihi evleri-Diyarbakır surları
- Çermik kaplıcaları-Malabadi köprüsü-GAP

NOTTTT=kış turizmi ve yaylacılık gelişmemiştir.....

Cilalı Taş Devri yerleşim merkezlerinden Çayönü (Diyarbakır), Malabadi Köprüsü, Yedi Kardeş Burcu, Asur Mezarları, Nemrut Dağı (Adıyaman), Cendere Köprüsü (Adıyaman), Mardin evleri, Balıklı göl (Halil-ür Rahman)(Şanlıurfa), Gaziantep(Zeugma Antik Kenti mozaik müzesi= Belkıs Harabeleri)

TÜRKİYEDE ELEKTRİK ÜRETİMİNİN KAYNAKLARA DAĞILIMI (%)

ELEKTRİK ÜRETİMİNİN KAYNAKLARA GÖRE DAĞILIMI 2014

JEOTERMAL SANTRALLERİ

jeolojik yapıya bağlı ortaya çıkar(EGE BÖLGESİNDE)

Önemli olanlar;

- **SARAYKÖY**-----Denizli
- **GERMENCİK**-----Aydn

-----HEYELAN -----

- Killi yapı eğim ve yağış etkilidir
- En çok **Doğu Karadeniz**'de görülür
- İlbaharda fazla(kar erimelerinden dolayı)
- İstinat duvarları en önemli önlemdir

NOTTTTT: bitki örtüsü heyelanı önle MEZZZZ

Nüfus miktarının en çok olduğu bölge: MARMARA
nüfus miktarının en az olduğu bölge: DOĞUANADOLU

--- NÜFUS ARTIŞININ OLUMLU SONUCLARI- ---

- İş gücü ucuzlar
- Vergi alımı artar
- Ticarete canlılık gelir
- Yeni iş kolları ortaya çıkar.....

Notttt: bu sonuçlar olumsuz sonuçlara çok benzerrrrrr!!!!!!

Türkiye'de toplam nüfus içinde **ERKEK** nüfus sayısı daha fazladır.

TURKIYE'DE göç alan illerde **erkek** sayısı kadın sayısından daha fazladır...

En fazla **mısır** yetiştiren bölge=**AKDENİZ**

Türkiye'deki Ramsar Alanları

Göksu deltası	Mersin	13. Temmuz 1994
Burdur Gölü	Burdur	13. Temmuz 1994
Seyfe Gölü	Kırşehir	13. Temmuz 1994
Manyas Gölü(Kuş Gölü)	Balıkesir	13. Temmuz 1994
Sultan Sazlığı	Kayseri	13. Temmuz 1994
Kızılırmak Deltası	Samsun	15. Nisan 1998
Akyatan Lagünü	Adana	15. Nisan 1998
Uluabat Gölü	Bursa	15. Nisan 1998
Gediz Deltası	İzmir	15. Nisan 1998
Meke Gölü	Konya	21. Haziran 2005
Yumurtalık Lagünleri	Adana	21. Haziran 2005
Kızören Obruğu	Konya	2. Mayıs 2006
Kuyucuk Gölü	Kars	2. Nisan 2009
Nemrut Gölü Bitlis		17. Nisan 2013 (en son)

Maglev: Manyetik raylı tren projesidir.

Dolmuş Uçak Projesi: Küçük gövdeli uçaklarla hava taşımacılığı yapmak üzere Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'ne yapılan ilk başvurunun kabul edilmesiyle Bölgesel Hava Taşımacılığının ikinci aşaması olan Dolmuş Uçak Projesi

OGU: Ordu – Giresun havalimanı deniz içine deniz doldurularak yapılan bu anlamda Türkiye'nin ilk deniz havaalanıdır.(Mayıs 2015 faaliyete geçmiştir)

TANAP: Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi

İki kardeş ülke, Türkiye ve Azerbaycan'ın iş birliğiyle ortaya çıkan bu dev proje ile Avrupa'nın ve Türkiye'nin doğalgaz ihtiyacını karşılamayı bunun yanı sıra bölgede gaz çeşitliliği amaçlanmaktadır.

ÖNEMLİ!!! MİLLİ PARKLAR

- ✓ Türkiye'nin yüzölçümü en fazla (En geniş) milli parkı Ağrı Dağı Milli Parkıdır.
- ✓ Türkiye'nin ilk milli park ilan edilen yeri Yozgat Çamlığı Milli Parkıdır.
- ✓ Türkiye'nin son milli park ilan edilen yeri Nene Hatun Milli Parkıdır. (Erzurum). (2009 yılı)

KaYıP SaKaL= karayel, yıldız, poyraz, samyeli, kible, lodos= Türkiye'yi etkileyen yerel rüzgârlar...

Notttt: samyeli= keşişleme

TAKKE

(Tefenni, Acıpayam, Korkuteli, Kestel, Elmalı,) karstik ovalar... **Verim azdır**. Akdeniz çevresinde yer alır.

Enerji üreten göller...**HET**(HAZAR, EĞİRDİR,TORTUM)

Masif alanlar

Türkiye'nin çekirdeğini oluşturan masif alanlar (eski kütleler) I. jeolojik zamanda (paleozoik) oluşmuştur.

- **Ria** tipli kıyılar = İst ve Çanakkale boğazları, bodrum(riyakâr insanların en fazla olduğu bölge Marmara... Oradan yazın kopmaya bodruma....hırtırlayınız :)))
- **Dalmaçya** (denize nerede dalacaksınız:)))=Antalya
- **Boyuna**(dağlar kıyı boyunca uzanır:)))=Akdeniz ve Karadeniz
- **Enine tipli** (E harfi=ege)=ege kıyıları :)))
- Limanlı kıyılar- Doğal limanların olduğu yerler

Kalanklı kıyı tipi: Karstik arazilerin (özellikle kanyon vadilerin) sular altında kalmasıyla oluşur. Türkiye'de Mersin – Taşeli karakteristik

Haliçli kıyılar(gel-git sonucu), **skyer ve fiyortlu** (kutup bölgeleri=buzullar... Enlemden dolayı yok) Türkiye'de bulunmaz...

Resifli(mercanlı) kıyılar görülmez.

noTTTT= bizdeki haliç çakma :)))

- **Devlet kontrolünde** (alan olarak) bulunan ürünler: **haşhaş, kenevir, pirinç, tütün, anason**

- Türkiye'de yetiştirme alanı en **dar** olan ürünler:

MUZ, ÇAY

- **NADAS** alanlarının en **az** olduğu bölge:

KARADENİZ

- **NADAS** alanlarının en **fazla** olduğu bölge:

İÇ ANADOLU

-----DEMİRYOLLARI-----

- **Gitmediği yerler** = Yıldız dağları, Çanakkale, menteşe, Antalya, Hakkâri yöresi ve Doğu Karadeniz...
- **Gittiği kıyılar** = Samsun, Zonguldak, İskenderun, Mersin, İzmir, Bandırma, İstanbul İzmit, Sakarya....

Türkiye'deki tektonik göller:**BASİT MUHASEBE**

(Burdur gölü, Acıgöl, Sapanca gölü, İznik gölü, Tuz gölü, Manyas Gölü, Ulubat gölü, Hazar gölü, Akşehir gölü, Seyfe gölü, Eber gölü, Beyşehir gölü, Eğirdir gölü)

TEHLİKELİ KARIŞTIRILAN İSTATİSTİKLER !!!!!!!!!

KIYI balıkçılığında ilk sırada yer alan bölge

= **KARADENİZ**

KÜLTÜR balıkçılığında ilk sırada yer alan bölge

= **EGE....**

KÜMES VE BESİ hayvancılığında ilk sırada

= **MARMARA**

BÜYÜKBAŞ hayvancılığında ilk sırada

= **DOĞU ANADOLU**

KÜÇÜKBAŞ hayvancılığında ilk sırada

= **DOĞU ANADOLU**

KIL KEÇİSİ yetiştiriciliğinde ilk sırada

= **AKDENİZ**

TİFTİK KEÇİSİ yetiştiriciliğinde ilk sırada

= **İÇ ANADOLU**

Balık çeşidinin en fazla olduğu deniz = Akdeniz

Balık miktarının en fazla olduğu deniz= Karadeniz
Sığır = İl olarak Konya ilk sırada
Koyun = İl olarak Van ilk sırada

Türkiye'de hâkim olan arıcılık tarzı = **GEZGİN ARICILIK**

NOTTTTT: Çiçek açma dönemleri bölgelere göre farklılık gösterdiğinden dolayı bu tarz gelişmiştir..

Bal üretimi = İl olarak Muğla ilk sırada

Arıcılık yani bal üretiminde ilk sırada yer alan bölge= EGE
Notttttttttttttt: Mentеше dağlarından dolayı....

- En **yaygın** sanayi dalı = **BESİN**
- En fazla **nüfusu istihdam** eden sektör = **DOKUMA.....**

-----BOR-----

- Jet, roket yakıtı, emaye, porselen, cam gibi binlerde alanla kullanılabilir. **Dünya** bor çıkarımında Türkiye ilk sırada yer alır... İhraç ediyoruz... **BALIKESİR**(Bigadiç, susurluk),**BURSA**(M.kemal paşa),**KÜTAHYA**(Emet)ve**ESKİŞEHİR**(Seyitgazi) çıkarılır.....Bandırma **BORAKS** fabrikasında işlenir.....

----**BOKSİT** (ALÜMİNYUM) = alüminyumun hammaddesidir, hafif olup, kullanım alanı geniştir.. Akseki ve seydişehir de çıkarılır.....**SEYDİŞEHİR**'DE işlenir....

DERİNER: Deriner Barajı ve Hidroelektrik Santrali Sahip olduğu 249 metre gövde yüksekliği ile Türkiye'nin en yüksek, Dünya'nın 6. yüksek barajı olan Deriner Barajı'dır. **Çoruh Nehri'nin Üçüncü Gerdanlığı**

YUSUFELİ: Türkiye'nin En Yüksek barajı olacak, Dünya'nın 3'üncü En Yüksek Barajı Olacak Olan Yusufeli Barajı ve HES'in Temeli 26 Şubat 2013 atıldı. Yapımı devam ediyor.

----**DEMİR**---- ağır sanayinin hammaddesidir. Türkiye'de DİVRİĞİ, HEKİMHAN, HASANCELEBİ ve EYMİR de çıkarılır. Çıkarıldığı yerin uzağında işlenir(**hammaddeye** yakınlık söz konusu değildir.).....

Karabük (1937), Ereğli(1939)- (Enerji kaynağı taşkömürü)
İskenderun- (Ulaşım, liman)
Kırıkkale – (Ulaşım, stratejik, silah fabr.)
Sivas (Hammadde)
İzmir (Ulaşım, hammadde)

HEPSİNDE ORTAK OLAN SU KAYNAKLARINA YAKINLIK

Marmara Gölü = EGE BÖLGESİNDE yer alır.....

TOKAT = Karadeniz'de
Eskişehir = İç Anadolu
Kütahya = Ege Bölgesinde
DİVRİĞİ = Doğu Anadolu
AFŞİN-ELBİŞTAN = Doğu Anadolu
Seydişehir = AKDENİZ Bölgesinde yer alır.....

En fazla **KENEVİR** yetiştiren bölge=KARADENİZ
En fazla **KETEN** yetiştiren bölge=MARMARA

En fazla pamuk yetiştiren bölge = **GÜNEYDOĞU ANADOLU**

-----ZÜHTİ-----

(zeytin, üzüm, haşhaş, tutun,incir)=Ege bölgesinin ilk sırada yer aldığı ürünler....

-----BETÜŞ-----

(Buğday, Elma,Tütün,Üzüm,Şekerpancarı)= ekim alanı geniş olan tarım ürünleri(iklim seçiciliği azdır)

Dünya Miras Listesi'ne Alınan Mekânlarımız

- İstanbul tarihi alanları [1985]
- Safranbolu şehri (Karabük)- 1998
- Boğazköy (Hattuşaş) - Hitit başkenti (Çorum)- -1986
- Nemrut Dağı (Adıyaman) – Kâhta- 1987
- Xanthos - Letoon (Muğla - Antalya il sınırı), Likya Uygarlığı- 1988
- Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas)--1985
- Truva Antik Kenti (Çanakkale)- 1998
- Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne)- 2012
- Göreme ve Kapadokya Milli Parkı (Nevşehir)—1985
- Pamukkale - Hierapolis (Denizli) 1988
- Çatalhöyük – 2012
- Bursa – Cumalıkızık (2014)
- İzmir – Bergama (2014)

Hem Kültürel, Hem Doğal Miras olarak listeye alınanlar

- Pamukkale - Hierapolis (Denizli)
- Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (Nevşehir)

-----ELAZIĞ ve ANTALYA-----

yukarıda dağılışı verilen sanayi tesisleri =

FERRO - KROM

- ANKARA
- KAYSERİ
- BURSA-İNEGÖL

yukarıda dağılışı verilen sanayi tesisleri= **MOBİLYA**

Not: bunlar hammaddeye uzaktır...

- HERKE-CERKEZKÖY
- GÖRDES-DEMİRCİ-KULA
- SİİRT-SİVAS-UŞAK

yukarıda dağılışı verilen sanayi tesisleri = **HALI-KİLİM**

- MERSİN-ATAS--ulaşım
- İZMİR-ALIAGA-ulaşım
- İZMİT-İPRAŞ--ulaşım
- KIRIKKALE-ORTANADOLU--konum
- BATMAN-BATMAN--hammadde

yukarıda dağılışı verilen sanayi tesisleri=**PETRO-KİMYA**

Mersin Ataş 2004'den bu yana sadece depolama ve pazarlama için kullanılmaktadır.

Doktrin Bilgi:

Türkiye'de ilk hızlandırılmış tren seferleri Ankara – Eskişehir arasında başlamıştır.

- ✓ Ankara - Eskişehir hattı (2009 yılında hizmete açılmıştır.)
- ✓ Ankara - Konya hattı (2011 yılında hizmete açılmıştır)
- ✓ Ankara - İstanbul hattı (2014)

Doktrin Bilgi:

2011 Yılı itibariyle Planlanan Yüksek Hızlı Tren Hatları

- ✓ Ankara - İzmir projesi
- ✓ Ankara - Sivas hattı
- ✓ Ankara - Kayseri hattı
- ✓ Sivas - Erzincan - Erzurum - Kars hattı
- ✓ Bursa - Osmaneli hattı
- ✓ Halkalı – Kapıkule

- KIRIKKALE

- ANKARA

yukarıda dağılışı verilen sanayi tesisleri =

SİLAH SANAYİİ

----- SERT KARASAL -----

- Yükselti karasallık ve **Sibirya** basınc. ortaya çıkmış
- yaz yağışları fazla-yükselim yağışları
- uzun **çayır**=b.baş hayvancılık
- **Erzurum Kars** civarında etkilidir.....

Maden arayan ve finanse eden kuruluşlar = **MTA, Etibank**

-----KroM-----

- Paslanmaz çelik üretiminde kullanılır.
- Fethiye-Köyceğiz-Dalaman ve Guleman (Elazığ'da çıkarılır
- **Antalya** ve **Elazığ**'daki **ferro-krom** tesislerinde işlenir.

-----RÜZGÂR ENERJİSİ-----

- Çevreyi kirletmez
- Kurulum maliyeti yüksektir.
- İzmir-Çeşme-**Alaçatı**-Çanakkale, **Bozcaada**, **Çatalca**, **Osmaniye** ve **Hatay**'da da santraller kurulmuştur.

Çikolata Vadisi:

Kalkınma Bakanlığı'na bağlı Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA), dünyada tek çeşit ürüne yönelik gıda vadisi kurma çalışmaları kapsamında ilk etapta 5,5 milyon euro harcayarak Ordu'da 34 işletmenin üretim yapabileceği, Ar-Ge çalışmalarının yürütüleceği çikolata vadisi oluşturacak.

-----ULAŞIM-----

- maliyeti en AZ ulaşım sistemi=**DENİZYOLLARI**
- maliyeti en FAZLA ulaşım sistemi=**HAVAYOLLARI**
- en HIZLI ulaşım sistemi= **HAVAYOLLARI**
- en YAVAŞ ulaşım sistemi= **DEMİRYOLLARI**
- en RİSKLİ ulaşım sistemi= **KARAYOLLARI**
- en GÜVENİLİR ulaşım sistemi= **DEMİRYOLLARI**
- en çok YÜK ve YOLCU taşıyan= **KARAYOLLARI**
- dış ticarete en çok ...sistemi=**DENİZYOLLARI**

-----FOSFAT-----

- Gübre sanayisinin hammaddesidir.
- Başlıca Yataklar: **Mazı Dağı**(Mardin)
- İthal ediyoruzzzzzz.....

Taşkömürüyle çalışan önemli termik santraller= Çatalağzı ve Su gözü !!!!

-----SICAKLIK-----

--- Gerçek sıcaklık: Bir yerin yükselti ortalaması dikkate alınarak ölçülen sıcaklıktır.....

---İndirgenmiş sıcaklık: 0 metrede ölçülen, yükselti dikkate alınmayarak ölçülen sıcaklıktır.....

NoTTTt: indirgenmiş izoterm haritalarında yükselti aranmaz.....

-----ULUSAL(ORTAK) SAAT-----

-----YAZ= **İğdir** (45 doğu)

-----KIŞ= **İzmit** (30 doğu) kullanılır.....

NoTTT: her yerde farklılık gösteren ise YEREL SAAT"tir....

-----SINIR KAPILARIMIZ----

- Türkiye-Gürcistan =**Sarp** Sınır Kapısı
- Türkiye-Ermenistan=**Akyaka** Sınır Kapısı
- Türkiye-Nahcivan (Azerbycn) =**Umut Sınır (Dilucu)**
- Türkiye-İran =**Gürbulak** Sınır Kapısı
- Türkiye-İran = **Esendere** Sınır Kapısı
- Türkiye-İrak =**Habur** Sınır Kapısı
- Türkiye-Suriye= **Nusaybin** Sınır Kapısı (Mardin)
- Türkiye-Suriye =**Ceylanpınar** Sınır Kapısı (Şanlıurfa)
- Türkiye-Suriye =**Akçakale** Sınır Kapısı Şanlıurfa
- Türkiye-Suriye= **Karkamış** Sınır Kapısı Gaziantep
- Türkiye-Suriye= **Öncüpınar** Sınır Kapısı Kilis
- Türkiye-Suriye= **Cilve gözü** Sınır Kapısı Hatay
- Türkiye-Suriye =**Yayladağı** Sınır Kapısı Hatay
- Türkiye-Yunanistan =**İpsala** Sınır Kapısı Edirne
- Türkiye-Bulgaristan= **Kapıkule** Sınır Kapısı Edirne

-----PLATOLARIMIZ-----

- **Erzurum-Kars, Ardahan Platoları:** Volkanik lavların oluşturduğu Türkiye'nin en yüksek platolarıdır.
- **Gaziantep, Şanlıurfa Platoları:** GAP'la birlikte bu platolarda tarımsal faaliyetler önem kazanmıştır.
- **Teke, Taşeli Platoları:** Akdeniz Bölgesi'nde kalkerli (kireç taşı) arazi üzerinde oluşmuştur.
- **Yazılıkaya Platosu:** Egenin iç kesimlerinde yer alır.
- **Çatalca-Kocaeli Platosu:** Türkiye'nin en alçak platosu olup çok sayıda sanayi tesisleri bulunur.
- **Obruk, Cihanbeyli, Haymana, Bozok, Uzun yayla Platoları:** (HUCOB) İç Anadolu Bölgesi platolarıdır. Küçükbaş hayvancılık ve tahıl tanımı yaygındır.

-----Türkiye'deki Kapalı Havzalar-----

Konya Kapalı Havzası, **Tuz Gölü** Havzası, **Burdur** kapalı havzası, **Acıgöl** kapalı havzası, **Van Gölü** kapalı havzası ve **Aras-Kura** kapalı havzasıdır.

Yeşil Yol Projesi:

Bu proje Samsun'dan Artvin'e kadar uzanan yeşil doğa ile baş başa bir yol güzergâhını ifade ediyor. Böylece bir yaylayı günübirlik gezmek yerine yöredeki bütün yaylaları gezme ve oralarda konaklama fırsatı bulanacak. Buna bağlı olarak yeni istihdam imkânı doğacak.

DOKAP kapsamında yer alır.

---Türkiye akarsularının genel özellikleri---

- Genellikle doğu-batı yönlü uzanırlar (dağların uzanış şekli)
- Genellikle boyları kısadır (Türkiye'nin yarım ada olması)
- Aşındırma güçleri fazladır (yükselti fazlalığı, eğim)
- Genellikle akımları düzensizdir (iklim şartları)
- Ulaşım ve taşımacılıkta kullanılmaz (yatak eğimi ve düzensiz rejim)
- En çok enerji üretimi ve sulamada kullanılır (yükselti ve tarım)

Ülkemizdeki relikt bitkilere bazı örnekler:

- akçaağaç
- fındık
- kocayemiş
- kızılçam
- kayın
- sumak
- defne
- sandal
- menengiç
- mersin

--- Karstik Göller ---

Bu tür göller jips, kalker ve kaya tuzu gibi çözünebilen tabakaların bulunduğu yerlerde oluşan göllerdir. Kalkerin çözülmesiyle oluşan çanaklar üzerinde yer alırlar. **Kestel, Elmalı, Suğla, Salda ve Kovada** gölleri (**KESSK**) bu oluşumlara örnek gösterilir

----Tombolo (Saplı ada)-----

Kıyı yakınında bulunan ada ile kara arasında dalgaların getirdiği malzemeleri biriktirmesi sonucu ada karaya bağlanır. Bu şekilde oluşmuş yer şekillerine Tombolo denir. **Kapı dağı Yarımadası ve Sinop-İnce burun** örnektir

Aynı enlemde bulunan merkezlerde;

- Ekvatora olan uzaklık, güneş ışınlarının düşme açısı, tutulma oranı, yerçekimi, gece-gündüz süre değişimi, çizgisel hız, iklim kuşakları, iki meridyen arasındaki mesafe ve yaşadıkları mevsim **ortaktır**.

NOTT: Aynı boylamda **YEREL** saatler aynıdır

-----TÜRKİYE'DE BASINÇ-----

İzlanda D.A.B.: Daha çok kış mevsiminde Türkiye'yi kuzeybatından etkiler. Bol yağış getirir. Kışların ılık geçmesine sebep olur.

Asor D.Y.B.: Türkiye'yi daha çok yaz mevsiminde etkiler. Güneybatıdan etkili olan bu basınç sistemi sıcaklığı ve kuraklığı artırmaktadır.

Sibirya T.Y.B. Kış mevsiminde kuzeydoğudan Ana doluya giriş yapar. Kışların sert, soğuk ve kar yağışlı geçmesine sebep olur. Batıya doğru gidildikçe etkisi azalır.

Basra T.A.B. Yaz mevsiminde güneydoğudan Türkiye'ye doğru giriş yapar. Yaz mevsiminde sıcaklık ve kuraklığı artırır.

Serbest ticaret Bölgelerin Kuruluş Amaçları

- Serbest Bölgeler yabancı sermaye yatırımlarını ve dış ticareti arttırmak,
- Yerli üreticilerin dünya piyasalarındaki fiyattan girdi temin etmelerini sağlayarak uluslararası rekabet güçlerine katkıda bulunmak,
- İhracata dönük sanayilerin gelişmesini teşvik ederek ihracatı arttırmak,
- Döviz girişini arttırmak,
- Yeni iş imkanları yaratarak istihdam sorununun çözümüne yardımcı olmak,
- Gelişmiş üretim ve yönetim tekniklerinin yurtdışından ülkeye getirilmesiyle ekonomik standartları yükseltmek amacıyla kurulurlar.

-----FÖHN ŞAKAYA GELMEZZ-----

Föhn: Bir dağ yamacını aşan, alçalan, sürtünmenin etkisiyle ısınan sıcak ve kuru rüzgârlardır. Föhn rüzgârlarının etkili olduğu yerlerde sıcaklık yükselir. Tarım ürünleri çabuk olgunlaşır, kar erimelerine bağlı sellenme ve orman yangınlarına da sebep olmaktadır.

NOTTT: Rize'de turunçgil, Iğdır'da pamuk ve Çoruh-Kelkit vadisinde zeytinin yetişmesine sebep olmuştur. Bu duruma bağlı **mikro klima** alanları oluşmuştur.

----Türkiye'de Güneşlenme Süresi ve Buharlaştırma Miktarı-----

Genel anlamda güneyden kuzeye doğu gidildikçe güneşlenme süresi ve buharlaştırma miktarı azalır. Buharlaştırma şiddeti ve güneşlenme süresinin en fazla olduğu bölge **Güneydoğu Anadolu** iken en az olduğu bölüm **Doğu Karadeniz'dir**

----KARADENİZ İKLİMİ-----

!!!! Marmara'nın kuzeyi ile Karadeniz kıyılarında etkilidir.

- Hakim yağış şekli yamaçtır.
- En fazla yağışı sonbahar, en az yağışı ise ilkbaharda alır.
- Türkiye'de yağış rejiminin düzenli olduğu tek iklim tipidir.
- Doğal bitki örtüsü ormandır.
- Fındık ve mısır doğal tanıtıcı ürünleridir.

-----AKDENİZ İKLİMİ-----

!!!!!! G.Marmara, Kıyı Ege, Akdeniz kıyıları ve G.Antep çevresinde görülür.

- Hâkim yağış şekli cepheseldir.
- En fazla yağış kış, en az yağış ise yaz mevsiminde düşer.
- Doğal bitki örtüsü kısa boylu bodur ağaççıklardır (maki).
- Zeytin ve turuncgiller doğal tanıtıcı ürünleridir.
- Hâkim toprak tipi Terra-rossa'dır.

-----İLİMAN KARASAL İKLİM-----

- Türkiye'de en **geniş alana** yayılan iklim tipidir.
- En fazla yağışı **ilkbaharda** alır
- **Yükselim** yağışları hâkimdir
- **Yarı kurak** bir iklimdir.
- Bitki örtüsü kısa boylu **cılız ot** topluluklarıdır (bozkır)
- Verimsiz **tuzlu kireçli** step toprakları hâkimdir...

-- TAŞINMIŞ TOPRAKLAR(Azonal) ----

Alüvyal: Akarsuların taşıdığı verimli topraklardır.

Delta ovaları bu toprak türündendir.

Moren: Buzulların taşıdığı topraklardır. Bazı yüksek dağlarda sınırlı görülür.

Lösler: Rüzgârların taşıdığı topraklardır.

Türkiye'de pek görülmez.

----YERLİ(ZONAL) KAYA TOPRAKLARI-----

Terra-Rossa: Kalkerin paslanmasıyla kırmızı renk alan Akdeniz toprağıdır. Verim azdır.

Çernozyom: Yerli kaya topraklarının en verimlisidir. Erzurum-Kars civarında yaygındır.
Kahverengi Step: İç bölgelerde yer alan tuzlu kireçli ve verimsiz topraklardır.

Lateritleşmiş topraklar: Bol yıkanmış tuzsuz, kireçsiz, asitli topraklardır. Doğu Karadeniz'de yaygındır.

Podzol: İğne yapraklı bölge toprağıdır. Batı Karadeniz'de yaygındır.

Kahverengi Orman Toprakları: Karadeniz Bölgesi'nde yaygındır, verimlidir.

NOT: Yerli(Zonal) topraklarda **horizon bulunur..!!**

----NOTT-----

Türkiye'de **toprak çeşitliliğinin** en fazla olduğu bölge **Marmara'dır (iklim çeşitliliği)**.

----- Erozyonun Sonuçları-----

- √ Tarım topraklarının verimsizleşmesi
- √ Baraj göllerinin alüvyonlarla hızla dolması
- √ Doğal dengenin bozulması
- √ Delta ovaları meydana gelir (tek olumlu sonuç)

TÜRKİYEDE EN ÇOK GÖRÜLEN AFETLER

- Deprem : % 61
- Heyelan : % 15
- Sel : %14
- Kaya düşmesi : % 5
- Orman yangınları : % 4
- Çığ : % 1

----NÜFUS SAYIM TARİHÇESİ----

Türkiye'de ilk nüfus sayımı **1927** yılında yapıldı ve Türkiye nüfusu **13,6 milyon** civarındaydı. 1990 yılına kadar nüfusun 5 yılda bir sayılmasına, 1990'dan sonra ise nüfusun 10 yılda bir sayılmasına karar verildi. Günümüzde ise artık **adrese dayalı** bir sayım söz konusudur. 2014 yılı sayımlarına göre ise Türkiye nüfusu **77,6 milyona** yükselmiştir. Nüfusla ilgili bilgileri **TÜİK** düzenler.

-----ÖNEMLİ BİLGİ-----

Tarihsel süreçte Türkiye nüfus artış oranında artış ve azalmalar olsa da **nüfus miktarında sürekli artış** olmuştur.

----NÜFUS POLİTİKALARI----

Türkiye'de Cumhuriyetin ilk yıllarında **nüfusu arttırıcı** bir politika izlenilmiştir. 1970'li yıllardan sonra nüfus artış oranını **azaltmaya** yönelik bir politika izlenilmiştir. Günümüzde ise nicelikten ziyade nüfusumuzun **niteliksel ve niceliksel** değişimi üzerinde durulmaktadır.

----Nüfusun seyrek olduğu yerler-----

- **Hakkâri** Yöresi (Dağlık, engebe, karasal iklim)
- **Teke, Taşeli ve Mentеше** civarı (dağlık, karstik arazi, eğim)
- **Yıldız Dağları bölümü, Biga Yarımadası** (engebe ve ana yollara sapa kalma)
- **Tuz Gölü Çevresi** (iklim = kuraklık)
- **Yukarı Kızılırmak bölümü** (engebe, iklim)

NOTT: Dağlık alanlar, su yüzeyleri ve bataklık (sazlık) alanlarda nüfus azdır.

-----Nüfusun yoğun olduğu alanlar-----

- **G. Antep ve Kayseri** çevresi (sanayi ve ticaret)
- **Adana** çevresi (tarım ve sanayi)
- **Kıyı Ege** (tarım ve sanayi)
- **Güney Marmara** (tarım ve sanayi)
- **Çatalca - Kocaeli** Bölümü (sanayi ve hizmet)
- **Ankara ve Eskişehir** çevresi (idari yapı, ulaşım)
- **Karadeniz** Bölgesi'nin **kıyı kesimi** (uygun iklim)

----KIRSAL MESKEN MALZEMELERİ----

- **Ahşap meskenler:** Ormanların fazla olduğu alanlarda görülür. Karadeniz Bölgesi'nde yaygındır.
- **Kerpiç (toprak) meskenler:** Kurak ve yarı kurak bölgelerde yaygındır. İç Anadolu, Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgelerinde bu tip evler yaygındır.
- **Taş meskenler:** Genellikle daha çok Akdeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde yaygındır.
- **Tüflü meskenler:** Volkan tüflerinin yoğun bulunduğu Kapadokya çevresinde yaygındır.(Yer-gök.....))
- **Betonarme meskenler:** Kentleşme oranının fazla olduğu bölgelerde kırsal yapı malzemesi olarak beton kullanılmaktadır.

----- Köy altı yerleşmeleri-----

Köyden daha küçük olan yerleşme birimleridir.

Divan: Köyü oluşturan mahallelerin her biridir. Batı Karadeniz'de yaygındır. **Kalıcı**

Yayla: Hayvancılık amaçlı yapılan geçici yerleşmelerdir. Yaz mevsiminde yaylaya çıkılır ve sonbaharda geri dönülen geçici yerleşmelerdir. Son yıllarda özellikle Doğu Karadeniz Bölümü'nde turizm de gelişmiştir.

Mezra: Köye biraz uzak 5 - 10 haneli yerleşmelerdir. Tarım ve hayvancılık yapılıdır. Doğu Anadolu, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da yaygındır. **Kalıcı**

Kom: Köye biraz uzak geniş otlaklar içinde yapılmış yerleşme türüdür. Hayvancılık amaçlıdır. Geçici yerleşme türü olup Doğu Anadolu'da yaygındır.

Ağıl: Genellikle küçükbaş hayvanlarının gece barındıkları üstü açık yerleşmelerdir.

Çiftlik: Geniş araziler üzerine kurulmuş birkaç ev ve eklentileridir. Tarım ve hayvancılık yapılıdır. Trakya ve Batı Anadolu'da yaygındır. **Kalıcı**

Oba: Genellikle hayvancılık amaçlı kurulmuş birkaç çadırdan oluşan geçici yerleşme türüdür

Dalyan: Balıkçı kulübeleridir(Muğla kıyıları) geçici..!!

-----ÇOK ÖZEL NÜFUS BİLGİLERİ-----

Nüfusu inceleyen bilime **DEMOGRAFYA** denilir.

- Türkiye tarihinde nüfus artış oranındaki en büyük düşüş **1945** yılında (**II. dünya savaşı**) meydana gelmiştir.
- Doğal nüfus artışı en çok Doğu Anadolu'da normal artış ise Marmara Bölgesi'nde gerçekleşir.
- Türkiye'de nüfusun dağılışını etkileyen en önemli doğal faktör iklim ve yer şekilleri, beşeri faktör **SANAYİDİR...**
- Türkiye nüfusu genç bir yapıya sahiptir.
- Kentleşme oranının en fazla olduğu bölge Marmara en az ise Karadeniz Bölgesi'dir.
- Tarım ve turizm göçleri geçici iken sanayi göçleri kalıcıdır.
- En fazla iç göç veren bölgeler Karadeniz ve Doğu Anadolu'dur.
- En fazla göç alan bölgeler ise Marmara ve Ege'dir.
- Türkiye en fazla göçü Avrupa ülkelerine vermiştir.
- Dağınık yerleşme tipinin en yaygın olduğu yer Doğu Karadeniz Bölümü'dür.

En fazla il sayısına sahip bölge Karadeniz iken en az il sayısı ise Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alır.

-----Tarım destekleyen kuruluşlar-----

Zirai Araştırma Enstitüsü, Tigem, TMO, Ziraat Bankası, Dsi, Zirai Donatım Kurumu Tarım Satış Kooperatifleri ve TARİŞ gibi kuruluşlardır

Destekleme alımı: Devletin çiftçinin malını belirli bir taban fiyat üzerinden alması olayıdır.

Destekleme alımı yapılan ürünler: Tütün, Kuru Üzüm, Kuru İncir, Kuru Kayısı, Pamuk, Şekerpancarı, Buğday, Çay, Haşhaş, Fındık, Mısır....

Bu ürünlerde zamana ve yere göre bu ürünlerde değişiklik olabilir. Örneğin tütünde desteleme alım 2002 yılında kaldırılmıştır.

-----ŞEKER PANCARI-----

Çabuk bozulduğundan dolayı fabrikalar hammaddeye yakındır ve küspesi hayvan yemi olarak kullanıldığı için şeker pancarı üretim alanlarına yakın yerlerde besi hayvancılığı gelişmiştir.

----HASSAS TARIM BİLGİLERİ-----

- Türkiye’de özel konumdan dolayı yetişen ürünler: Muz, çay, kivi.
- Yetiştirme alanı dar olan ürünler: Muz, çay, zeytin, fındık, turuncgiller, Antep fıstığı.
- Yetiştirme alanı geniş olan tarım ürünleri: Elma, buğday, arpa, üzüm, şekerpancarı, baklagiller, ayçiçeği.

Sıcak Su kaynaklarından:

- A – ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİ,
- B – MERKEZİ ISITMA, SOĞUTMA (AIR-CONDITIONING), SERA ISITMASI V.B.
- C– ENDÜSTRİYEL AMAÇLI KULLANIM, PROSES ISISI TEMİNİ, KURUTMA V.B.
- D– KİMYASAL MADDE VE MİNERAL ÜRETİMİ, KARBONDİOKSİT, GÜBRE, LİTYUM, AĞIR SU, HİDROJEN V.B.
- E– KAPLICA AMAÇLI KULLANIM (TERMAL TURİZM)
- F– DÜŞÜK SICAKLIKLARDA (30 °C) KÜLTÜR BALIKÇILIĞI
- G– MİNERALLİ SU OLARAK İÇİLEREK KULLANIMI VB. GERÇEKLEŞTİRİLMEKTEDİR.

----- Nöbetleşe EKİM:

Her yıl farklı ürünlerin üretilmesidir. Üretime süreklilik kazandırıp erozyonu azaltır.

Bir yeraltı kaynağının işletmeye açılabilmesi için

- Rezervinin (maden miktarı) fazla olması
- Tenör (cevhre oranı) oranının fazla olması
- Kullanım alanının geniş olması
- Yüzeğe yakın ulaşımın kolay olması
- Teknoloji, sermaye, işgücü ve pazarlamanın kolay olması gerekir

-----Dış Ticaret-----

Türkiye’nin dışarıya mal veya hizmet satması olayına **ihracat**, dışarıdan alım yapmasına ise **ithalat** denir. Türkiye’nin ithalatı ihracatından fazla olduğu için dış ticaret açığı oluşmuştur.

Türkiye’nin ihracatında sanayi ürünlerinin payı % 90, tarım ürünlerinin payı % 6 iken, yer altı kaynaklarının payı ise sadece % 4 civarındadır. İthalatımızın % 50 sinden fazlasını enerji kaynakları oluşturur.

--İhracat ürünleri --

- Otomotiv, Tekstil
- Çimento, Seramik
- Tütün, İncir
- Üzüm, Antepfıstığı
- Turunçgil, Zeytin
- Bor, Bakır, Krom
- Mermer, Zımpara taşı

---İthalat ürünleri-----

- Petrol, Doğalgaz
- İlaç, Fosfat
- Madeni yağ, Boya
- Makine, Elektrikli eşya
- Motorlu taşıtlar, Optik
- Kâğıt, Muz, Kahve
- Pirinç

----Türkiye Turizm Varlığı-----

- **Kayak Merkezleri:** Uludağ (Bursa), Kartal kaya (Bolu), Erciyes (Kayseri), Palandöken (Erzurum), Davraz (Isparta), Saklıkent (Muğla), Kartepe (İzmit), Elmadag (Ankara), Ilgaz (Kastamonu), Sarıkamış (Kars).
- **Tarihi Kalıntıları:** Efes (İzmir), Sardes (Manisa), Millet (Aydın), Bergama (İzmir), Truva (Çanakkale), Perge (Antalya), Aspendos (Antalya), Patara (Antalya), Alacahöyük (Çorum), Kültepe (Kayseri), Gordion (Ankara), Hasankeyf (Batman), Nemrut Heykelleri (Adıyaman), Zeugma (Gaziantep).
- **İnanç Turizmi:** St Prerrer Kilisesi (Hatay), Meryem Ana Kilisesi (İzmir), Sümela Manastırı (Trabzon), Balıklı göl, (Şanlıurfa) St Nicole Kilisesi (Antalya).
- **Deniz Turizmi:** Fethiye, Kaş, Alanya, Kemer, Bodrum, Marmaris, Kuşadası, Çeşme, Erdek, Ayvalık, Datça.
- **Sağlık (Kaplıca) Turizmi:** Balçova, Sandıklı, Buharkent, Gönen, Yalova, Kızılcahamam, Beypazarı, Bursa, Bolvadin, Germencik, Çermik, Diyardin kaplıcaları önemlidir.

Birincil faaliyet: Tarımsal üretim, hayvancılık, avcılık ormancılık, bağ-bahçe, maden çıkarımı gibi alanları kapsar.

İkincil faaliyet: Endüstri, maden işletmeciliği, baraj, bina, yol, köprü ve her türlü imalatı içine alan faaliyetlerdir. Mobilyacı, Dokuma, Demirci, Deri, giyim sanayi, Makine sanayi, Besin sanayi, Kimya sanayi, Çimento sanayisi, İnşaat, Cam, Enerji üretimi, Seramik sanayi, Maden sanayi, Otomotiv, Elektrikli aletler gibi...

Üçüncül faaliyet: Güvenlik, pazarlama, ticaret, turizm, eğitim, muhasebe, bankacılık, eğlence, hukuk, sağlık gibi alanlarda çalışanlardır. (Türkiye’de en fazla olan)

Dördüncül faaliyet: Dördüncül ekonomik faaliyetlerde bilginin toplanması, yayılması, işlenmesi, işletme ve kurumların kontrol ve yönetimi alanlarında çalışılmaktadır. Bilgi, iletişim, Araştırma, idare ve yönetim gibi alanlarda çalışanlardır. (Beyaz yakalılar)

Beşincil faaliyet: Karar verme ve yürütme (Ülke yönetimi ve Büyük şirketlerin yönetim hizmetleri - CEO 'lar) Kamu ve özel sektörlerdeki yöneticilikler, İcra kurulu başkanlıkları, beşincil ekonomik faaliyetlere örnek olarak verilebilir. (Türkiye'de en az olan)

Hapan Tüneli ya da Nefise Akçelik Tüneli, Türkiye'nin en uzun 2. tüneldir. Ordu sınırları içindeki Bolaman mevkiinde bulunan ve Fatsa ilçesi ile Ordu il merkezini birbirine bağlayan tünel, sahil yolu mesafesinin daha az zamana çekilmesi için yapılmıştır. Tünelin uzunluğu 3778 metredir.

Önceleri yaklaşık 4 saat olan Samsun-Giresun yolu, bu tünel vasıtasıyla 2 - 2,5 saat arasına düşmüştür.

Cankurtaran Tüneli:

Hopa-Artvin karayolundaki 690 rakımlı Cankurtaran Geçidi'ne alternatif olarak yapılan 5 bin 200 metre uzunluğundaki çift tüplü Cankurtaran Tüneli'nin yapımı sürüyor.

Tünelin hizmete girmesiyle Artvin-Hopa arasında ulaşımının 12 kilometre kısılacaktır.

Karadeniz'i Erzurum üzerinden İran'a bağlayacak bağlantı aradaki mesafeyi kısılacaktır.

Avrasya Tüneli:

AVRASYA TÜNELİ PROJESİ (İstanbul Boğazi Karayolu Tüp Geçişi Projesi)

Asya ve Avrupa ilk kez deniz tabanının altından karayolu tüneliyle birleşecek

Avrasya Tüneli Projesi (İstanbul Boğazi Karayolu Tüp Geçişi Projesi), Asya ve Avrupa yakalarını, deniz tabanının altından geçen bir karayolu tüneli ile birbirine

bağlayacak. İstanbul'da araç trafiğinin yoğun olduğu Kazlıçeşme-Göztepe hattında hizmet verecek olan Avrasya Tüneli, toplam 14,6 kilometrelik bir güzergâhı kapsıyor.

-----NÜKLEER-----

- **Uranium** ve **Toryum** gibi radyoaktif maddelerin atomlarının parçalanması ile enerji üretilir
- **Mersin-Akkuyu** ve **Sinop**'ta santral yapılması planlanmıştır.

-----ÖNEMLİ BİLGİ-----

Orman alt sınırını yağış(özel konum) , **orman üst sınırını** ise sıcaklık (enlem) belirler.....

!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!önemli BİLGİ!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

- Güneydoğunu nüfus miktarı az olsa da nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının üzerindedir(yüzölçümü küçük)
- İç anadoluda nüfus miktarı çok olsa da nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının altında(yüzölçümü büyük).....

!!!!!!!!!!!!önemli BİLGİ!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Şekerpancarı=güneydoğu Anadolu

Tütün =İç anadoluda YETİŞTİRİLMEMEKTEDİR!!!!

---- !!!!!!!!!!!!!önemli BİLGİ!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!----

---- kıyılarda(denizel alanlarda)= **kimyasal**

---- karasal(iç bölgelerde)= **fiziksel** çözünme hâkimdir...

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi

Mardoğa: Marmara Denizi'ndeki kirlenmenin önlenmesi amacıyla hazırlanan proje

Mavi Tünel: KOP kapsamında Göksu nehrinin sularını Konya Ovalarına taşımayı hedefleyen sulama projesi

Meşe Projesi: Tarihte "Meşe Denizi" olarak bahsedilen Anadolu'da bugün 6.500.000 hektar alanı kaplayan meşe ormanlarının 5.750.000 hektar alanı bozuk ve çok bozuk meşe ormanlarından oluşmaktadır.

TEMA Vakfı - Orman Bakanlığı işbirliği ile 1998 yılından beri sürdürülen "Meşe Projesi" dünyanın en büyük ağaçlandırma projelerinden biridir.

Yurt çapında 1 milyon hektar alanda sağlıklı meşe ormanları oluşturmayı hedefleyen "Meşe Projesi" meşe tohumu ekimi, meşe fidanı dikimi ve canlandırma kesimi (meşe rehabilitasyonu) çalışmalarını hedeflemektedir.

Bu proje dünyanın içinde bulunduğu küresel ısınma tehdidine karşı mücadeleye, Türkiye'nin katkı projesidir.

GEÇİTLER-----AKDENİZ-----

- Çubuk Geçidi Antalya'yı Göller yöresine
- Sertavul Geçidi Silifke'yi Karaman'a
- Gülek Geçidi Adana'yı İç Anadolu'ya
- Belen Geçidi Çukurova'yı Hatay' a bağlar.

-----GEÇİTLER----KARADENİZ-----

- **Kop Geçidi** Bayburt'u Erzurum'a
- **Zigana(Kalkanlı)** Trabzon'u Gümüşhane'ye
- **İlgaz Geçidi** Çankırı'yı Kastamonu'ya
- **Cankurtaran Geçidi** Hopa'yı Borçka'ya
- **Ecevit Geçidi** İnebolu'yu Kastamonu'ya bağlar.

-----DIŞ TİCARET-----

Türkiye'nin en fazla ticaret yaptığı ülkelerin başında Rusya, Almanya, Çin, İtalya gibi ülkeler gelir.

NOTTTT: İhracatımızda **Almanya**, ithalatımızda ise **Rusya** ilk sıradadır.

-----TÜRKİYEDE SANAYİ-----

Türkiye'de sanayinin gelişmesinde en büyük sıkıntı **sermaye** azlığıdır. Cumhuriyet'in ilk yıllarında

Ekonomide **devletçilik** ilkesiyle hareket edilmiştir. Daha sonra sermaye sıkıntısından dolayı **özel** sektör ve **yabancı** yatırımcılarda sanayiye dâhil olmuştur.

-----Nükleer Enerji-----

Uranyum (Salihli) ve **toryum** (Eskişehir) gibi radyoaktif maddelerin parçalanmasıyla enerji elde edilir.

- Soğutma suyunun bol, deprem riskinin az olduğu alanlarda nükleer santralleri kurulur.
- Proje şeklinde Sinop ve Mersin'de nükleer santraller bulunur.

Sanayimizde bazı ilkler

- *Tütün sanayisi ilk kez 1884 yılında İzmir sigara fabrikasının kurulması ile gelişmiştir.*
- *İlk şeker fabrikaları 1926 yılında Alpulu ve Uşak 'ta kuruldu.*
- *Ülkemizde ilk konserve fabrikası 1920 yılında Kartal (İst.) kurulmuştur.*

- *Demir-çelik üretimi ilk kez 1937 yılında Karabük'te açılan fabrika ile başlamıştır.*

- *Askeri amaca yönelik faaliyet gösteren (top,tüfek, mermi vb.) en önemli tesis 1932 yılında kurulan Kırıkkale fabrikasıdır.*

- *İlk ferro-krom metalürji fabrikası 1962 yılında Antalya'da kurulmuştur.*

- *Bakır izabe tesisleri ilk olarak 1939'da Elazığ Maden'de*

- *Alüminyum tesisleri 1973 yılında Konya – Seydişehir*

- *İlk çimento fabrikası 1910 yılında İzmit Darıca'da açılan fabrikadır.*

-----PETROL-----

- Güneydoğu Anadolu da çıkarılan petrol Batman petrol rafinerisinde işletilir ancak; ihtiyacın % 10 karşılığında için **ithal** edilir.

İthal edilen petrol, **Orta Anadolu** (Kırıkkale), **Aliğa** (İzmir), **Ataş** (Mersin) ve **İpraş** (İzmit) rafinerilerinde işlenmektedir.

-----ORMANCILIK-----

Türkiye yüzölçümünün % 26'sı ormanlarla kaplıdır. Ormanlar genellikle yağış ve neme paralellik gösterdiği için mevcut ormanların % 80'i kıyı bölgelerimizde yer alır. Ormanların bölgesel dağılımına bakıldığında en fazla orman alanı Karadeniz'de yer alırken en az orman alanı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunur.

--- Türkiye'de hayvancılık-----sorun-çözüm----

- Yerli ırkların iyileştirilmesi (soy ıslahı)
- Çayır ve meraların ıslah edilmesi
- Ahır ve besi hayvancılığına önem verilmesi
- Erken kesimin önüne geçilmeli
- Yem üretimine ağırlık verilmeli
- Hayvan hastalıklarıyla mücadele edilmeli
- Destek ve kredi olanaklarının artırılması
- Pazarlama imkânlarının gelişmesi önemlidir.

— GERİ DÖNÜŞÜMÜN FAYDALARI-----

- Doğal kaynakların tüketimi azalır.
- Geri dönüştürülen madde daha az enerjiyle işleneceğinden elektrik enerjisinden tasarruf sağlanır.
- Çöplerin bir kısmı çöplüğe gitmeyeceğinden çöp alanlarının ömrü uzar.
- Çevre kirliliği azalır.
- Ekonomiye katkı sağlar, bazı dışalım maddeleri azalır.
- İş alanı oluşturacağından istihdam artar.

---DÖNENCE DIŞI KANTLARI-----

- Güneş ışınları hiçbir zaman dik açıyla gelmez.
- Gölge boyları hiçbir zaman sıfır metre olmaz.

—ORTA KUSAK KANITLARI(TÜRKİYE)----

- Akdeniz iklimi görülür.
- Dört mevsim belirgin yaşanır
- Yıllık sıcaklık farkı belirgindir
- Batı rüzgârlarının dolaylı etkisindedir.
- Cephe yağışları görülür.

önemli ayrıntı...!!

- Dört mevsimin belirgin yaşanması= **Mat.** Konum
- Aynı anda birden çok mevsim **özelliklerinin** görülmesi=**Özel Konum** ile açıklanır.

TÜRKİYE'DE DEPREM**Türkiye'deki Fay Hatları:**

- KAF(Kuzey Anadolu Fay Hattı)
- BAF(Batı Anadolu Fay Hattı)
- DAF(Doğu Anadolu Fay Hattı)

Deprem Az Olduğu Alanlar:

- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin güneyi(Şanlıurfa ve Mardin çevresi)
- Karadeniz Bölgesi'nin Kuzey kesimleri(Kıyıları)
- İç Anadolu'nun iç kesimleri(Konya- Karaman yöresi, Tuz Gölü çevresi)
- Akdeniz Bölgesi'nde Taşeli platosu ve çevresi
- Marmara Bölgesi'nde Ergene Havzası ve Yıldız Dağları çevresi

- Sınır çizen akarsular -

Meriç – Yunanistan
Aras – Azerbaycan - Ermenistan – İran
Arpaçay- Ermenistan
Asi – Suriye
Mutlu Deresi – Bulgaristan
Hezil (Dicle kolu) – Irak

- Gölden çıkan akarsular -

- 1- Beyşehir gölünden çıkan ve Konya arazisini sulayan Çarşamba suyu
- 2- Eğirdir gölünden çıkan Kovada çayı.
- 3- Manyas gölüne ulaşır, tekrar gölden çıkan Kocaçay
- 4- Ulubat gölünü ulaşır tekrar gölden çıkan Kemalpaşa-Orhaneli

- 5- Erzurum ovasının doğu ve güneyindeki bataklık ve göllerden çıkan Karasu
- 6- Çıldır gölünden çıkan Arpaçay

- Akdeniz ve Karadeniz Bölgelerinde dağlar denize paralel uzanır. Bunun sonucunda: -

- > Boyna kıyı tipi görülür.
- > Kıyı ile iç kesimler arası ulaşım zorlaşır.
- > Kıyının gerçek uzunluğu ile kuş uçuşu uzunluğu arasındaki fark azalır.
- > Kıta sahanlığı (şelf alanı) daralır.
- > Yamaç yağışlarının oluşumu kolaylaşır.
- > Limanların art bölgesi daralır.
- > Denizel iklim iç kesimlere ulaşamaz.
- > Falez oluşumu kolaylaşır.
- > Delta oluşumu zorlaşır.

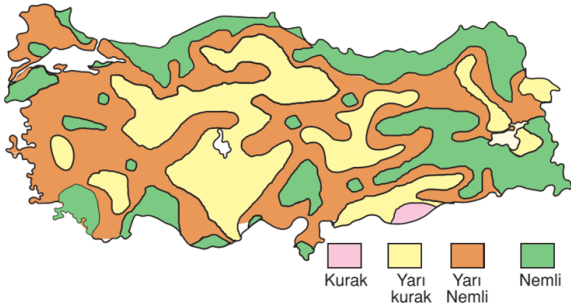
- Ege kıyılarında dağlar denize diktir (Menteşe töresi kıyıları hariç.). Bunun sonucunda: -

- > Enine kıyı tipi görülür.
- > Kıyı ile iç kesimler arasında ulaşım kolaydır.
- > Kıyının gerçek uzunluğu ile kuş uçuşu uzunluğu arasındaki fark artar.
- > Kıta sahanlığı (şelf alanı) geniştir.
- > Yamaç yağışlarının oluşumu zorlaşır.
- > Limanların art bölgesi geniştir.
- > Denizel iklim iç kesimlere ulaşabilir.
- > Falez oluşumu zordur.
- > Delta oluşumu kolaydır.

Sıcaklık Terselmesi nedir?

Yerin yüzünden yukarılara doğru havanın soğuması yerine sıcaklığın artması olayı. Bu olay, kışın durgun, ayaz günlerinde, çoğunun sabaha karşı, çukurlar içinde, dağlarla çevrili ovaların tabanında belirir. Erzurum, Iğdır, Malatya, Ankara gibi alanlar

Türkiye'de kuraklık

Türkiyede kuraklık

Kuraklık sonucunda ortaya çıkan olumsuzluklar

- Barajlarda su eksilmesi
- Enerji üretiminde azalma
- İçme ve kullanma suyunda azalma
- Salgın hastalıklar
- Tarımsal üretimde düşme
- Doğal bitki ve hayvan türlerinde azalma, v.b.

TÜRKİYE'DE ARAZI KULLANIMI

- Türkiye'de yer şekillerinin çeşitlilik göstermesi arazi kullanımını da çeşitlendirmiştir.
- Geniş ve verimli ovalar; tarımsal faaliyetler ve yerleşme için (Çukurova, Bafra, Çarşamba gibi),
- Yüksek yaylalar; hayvancılık ve yer yer turizm faaliyetleri için (Doğu Karadeniz yaylaları gibi),
- Güneşli gün sayısının fazla olduğu kıyı kesimler; turizm faaliyetleri için (Antalya, Bodrum gibi),
- Ulaşım ve iklim şartlarının elverişli olduğu yerler; sanayi faaliyetleri için (İzmit, Adana, İzmir gibi),
- Volkanik alanlardaki ova ve platolar; tarım ve yerleşme için (Orta Kızılırmak),
- Yağışın ve ormanlık alanların fazla olduğu yerler; ormancılık faaliyetleri için (Batı Karadeniz),
- Bozkırların geniş yer kapladığı alanlar; küçükbaş hayvancılık için (Orta Anadolu gibi) kullanılmaktadır.
- Türkiye'de eğimli arazi oldukça fazladır. Eğim değeri %15'ten fazla olan sarp arazilerin oranı %62,5'tir. Bu arazilerde erozyon şiddetlidir. Tarım ancak taraçalarda yapılabilir. Bu alanlarda daha çok hayvancılık ve ormancılık faaliyetleri yapılmaktadır.
- Eğim değeri %1 0-15 arasında olan çok eğimli arazilerin oranı %16,2'dir. Bu alanlar yer altı suyu bakımından fakirdir. Yer yer kuru tarım yapılabilir. Toprakta iki yılda bir ürün alınır.
- Eğim değeri %5-10 arasında olan orta eğimli araziler

tarıma uygun alanlardır. Yerleşmenin, sanayi ve ticaretin yaygın olduğu alanlardır.

- Eğim değeri %0-5 arasında olan düz ve hafif eğimli araziler genelde ovalık alanlardır. Tarımsal faaliyetlere uygun yerlerdir.
- Türkiye'de eğimin ve yükseltinin fazla olması makineleşmeyi sınırlandırmaktadır. Özellikle Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu'nun yüksek yerleri, dağlık ve engebeli olduğu için buralarda makineli tarım gelişmemiştir.

Toprak çeşidi	Elverişli olduğu tarım ürünü
Asitli ve kireçsiz orman toprağı	Çay, kivi
Terra – rossa	Bağcılık, turunçgil zeytin
Kahverengi ve kestane renkli bozkır toprakları	Tahıl ve küçükbaş hayvancılık
Çernezyomlar	Büyükbaş hayvancılık
Vertisoller	Ayçiçeğı
Rendzinalar	Tahıl
Kolüvyal	İncir, zeytin, bağcılık
Regosoller	Üzüm, patates, gül
Kurak, kireçli	Antep fıstığı

Türkiye'de Oluşum Şekillerine Göre Göller

1-Doğal Göller

A- YERLİKAYA GÖLLERİ

Tektonik	Karstik	Buzul	Vulkanik
Tuz G., Manyas (Kuşğ.), Ulubat, İzmit, Sapanca, Akşehir, Beyşehir, Burdur, Eber, Hazar, Iğın, Seyfe	Salda, Suğla, Kestel, Avlan, Kovada, Kızıören, Timraş	Cilo, Sat, Aynalı, Kilimli, Karagöl, Ağrı, Süphan, Tendürek, Kaçkar, Uludağ, Erciyes, Bolkar, Aladağlar, Bey Dağları	Nemrut, Meke Tuzlası (Konya - Karapınar), Gölçük (Isparta), Acıgöl (Konya)

B- SET GÖLLERİ (DOĞAL)

Heyelan Set	Alüvyon Set	Kıyı Set	Vulkanik Set
Tortum, Sera, Abant, Yedi Göller, Sülük, Zinav, Borabay	Marmara, Bafa(Çamiçi), Köyceğiz, Eymir, Mogan, Uzungöl	B. Ve K. Çekmece, Terkos (Durusu), Akyatan(en büyük), Balıklı, Simenlik, Akyayan, Dil Gölü	Van, Erçek, Nazik, Balık, Çıldır, Haçtı

2- Yapay Göller

Akarsu	Kuru barajlar
Fırat	Keban, Karakaya, Atatürk
Dicle	Kıralkızı, Devegeçidi
Ceyhan	Menzelet, Aslantaş, Berke
Seyhan	Seyhan
Tarsus	Kadıncık I, Kadıncık II
Göksu	Silifke, Kayraktepe
Manavgat	Oymapınar
Aksu	Kovada I, Kovada II
B. Menderes	Kemer, Adıgüzel
Gediz	Demirköprü
Sakarya	Sarıyar, Gökçekaya, Bayındır, Çubuk I, Çubuk II, Kurtboğazi
Kızılırmak	Hirfanlı, Kesikköprü, Altinkaya
Yeşilirmak	Kılıçkaya, Almus, Hasan Uğurlu, Suat Uğurlu

ULUTAŞ

Proje Adı: Hem Çevre Hem Ekonomi Dostu: Trona Neden Trona?

Türkiye, dünyada bilinen ikinci büyük trona yataklarına sahip olmakla birlikte bu mineralin çok azını işliyor. Trona minareli, soda külüne dönüştürüldüğünde cam, deterjan, kâğıt, demir-çelik, alüminyum, tekstil ve kimyasal maddelerin üretiminde kullanılıyor. Ülkemiz sanayisinde kullanılan soda külü ya yurt dışından ithal ediliyor ya da sentetiği yapılıyor. Bu ise hem ekonomiye hem de çevreye ciddi zararlar veriyor. Ancak trona yataklarının, çözelti madenciliği yöntemiyle işlenmesi durumunda hem kolay hem ucuz hem de tam bir çevre dostu doğal soda külü elde etmek mümkündür.

Proje Önerim:

Ankara'nın Beypazarı ve Kazan ilçelerinde bulunan trona yataklarının çözelti madenciliği yöntemiyle işletilmesi için yatırım yapmak ve bunun için kredi desteği aramak. Trona yataklarının işletilmesiyle elde edilecek ürün ile hem ülkemizin ihtiyacını karşılamak hem de ihracat yapmaktır.

Türkiye'de Arazi Kullanımını Belirleyen Etkenler

1. Doğal yapı (Topografya, iklim, jeomorfoloji, toprak yapısı, su kaynakları, bitki varlığı (flora), hayvan varlığı (fauna) vd.)
2. Yasal ve kurumsal etkiler
3. Demografik yapı ve değişimi
4. Ekonomik etkenler
5. Altyapı yatırımları (Sulama, Kentsel, Ulaşım, Enerji)
6. Geleneksel ve kültürel Yapı
7. Plansız kullanım

TÜRKİYE'DEN 10 YENİ MİRAS ALANI UNESCO DÜNYA MİRAS GEÇİCİ LİSTESİNDE

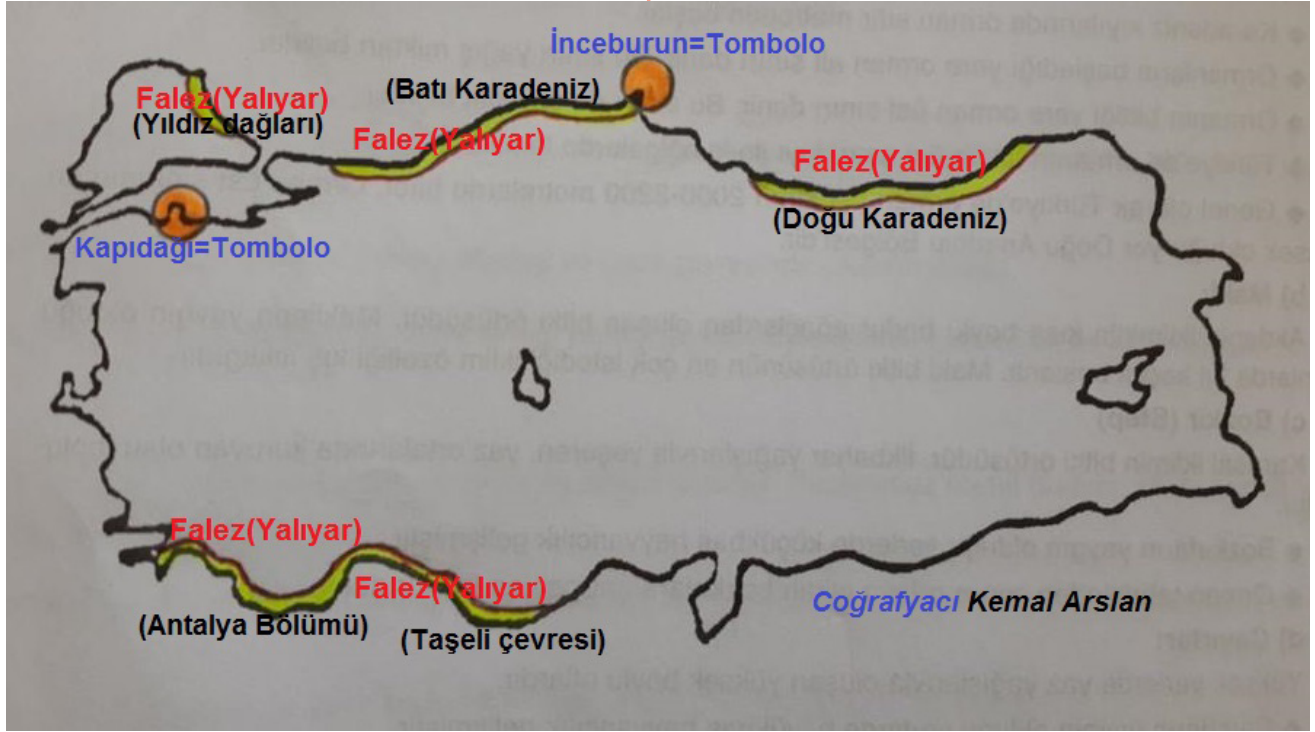
UNESCO'nun 1972 yılında kabul ettiği Dünya Doğal ve Kültürel Mirasın Korunmasına Dair Sözleşmeye bağlı olarak oluşturulan Dünya Kültürel ve Doğal Miras Listesinde 2014 yılında gerçekleşen Dünya Miras Komitesi toplantısında kabul edilen miraslarla birlikte 1007 miras alanı yer almaktadır. Bunlardan 779'i kültürel, 197'si doğal ve 31'i karma (doğal ve kültürel) miraslardır. Türkiye'nin bu listede 11'i kültürel, 2'si karma olmak üzere 13 mirası bulunmaktadır. Komite tarafından Dünya Miras Listesi'ne alınan bu mirasların yanı sıra bir de bu listeye önerilmesi öngörülen ancak henüz adaylık süreçleri tamamlanmayan miraslardan oluşan Geçici Liste bulunmaktadır. Türkiye'nin bu listeye kayıtlı 52 kültürel ve doğal miras alanının yanı sıra, 13 Nisan 2015 tarihinde Dünya Miras Merkezince yapılan incelemelerle, bu listeye

10 yeni miras alanımızın eklenmesi uygun bulunmuştur:

Akdamar Kilisesi (Van)
Antik Aspendos Kenti Tiyatrosu ve Su Kemerleri (Antalya)
Eshab-ı Kehf Külliyesi (İslami-Osmanlı Sosyal Kompleksi)
(Kahramanmaraş)
Mudurnu Tarihi Lonca Kasabası (Bolu)
Harşena Dağı ve Pontus Kralları Kaya Mezarları (Amasya)
Dağlık Frigya (Eskişehir, Kütahya, Afyon)
Stratonikeia Antik Kenti (Muğla)
Uzunköprü (Edirne)
İsmail Fakirullah Türbesi ve Işık Kırılma Mekanizması (Siirt)
Yıldız Sarayı Kompleksi (İstanbul)

Dünya Miras Merkezi tarafından Geçici Listeye kaydedilmesi benimsenen miras alanlarımızla ilgili karar 28 Haziran-8 Temmuz 2015 tarihlerinde Bonn'da düzenlenecek olan 39. Dünya Miras Komite toplantısında onanmış olacaktır.

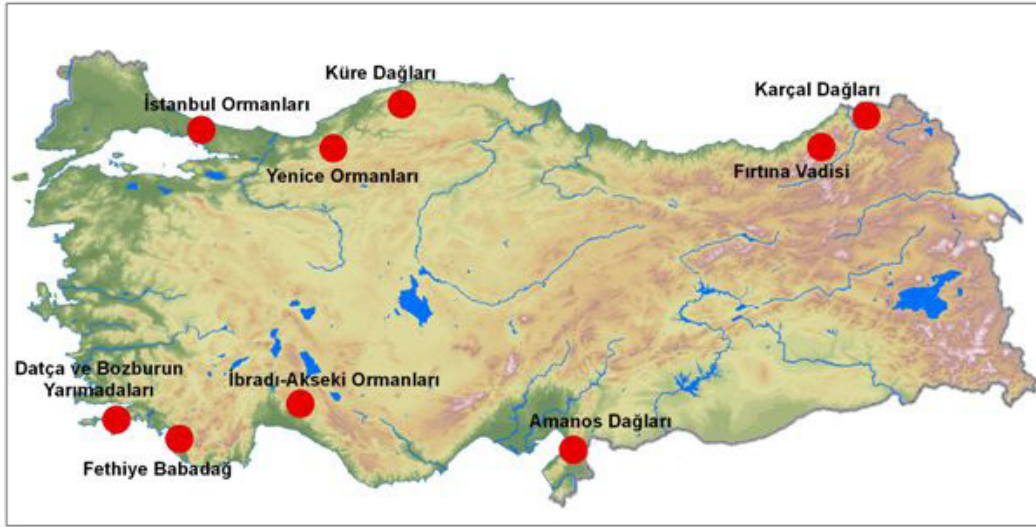

Sıcak Noktalarımız

WWF, 1999 yılında, Avrupa'nın biyolojik çeşitlilik bakımından en değerli ve acil olarak korunması gereken 100 ormanını belirleyerek bunları "Avrupa Ormanları'nın Sıcak Noktaları" olarak tanımladı. Bu "sıcak noktalar" arasında Türkiye'den de 9 alan yer alıyor. Bunlar:

- Küre Dağları, Kastamonu
- İstanbul Ormanları
- İbradı-Akseki Ormanları, Antalya
- Amanos Dağları, Hatay
- Karçal Dağları, Artvin
- Datça Yarımadası ve Bozburun
- Fırtına Vadisi, Rize
- Babadağ, Fethiye
- Yenice Ormanları, Karabük

"Dünya'ya Armağanlar" çerçevesinde "sıcak nokta"ların koruma altına alınması ve bu alanlarda etkin bir koruma alanı yönetiminin yapılması önerisi, T.C. Orman Bakanlığı tarafından da benimsendi.

RO – RO TAŞIMACILIĞI

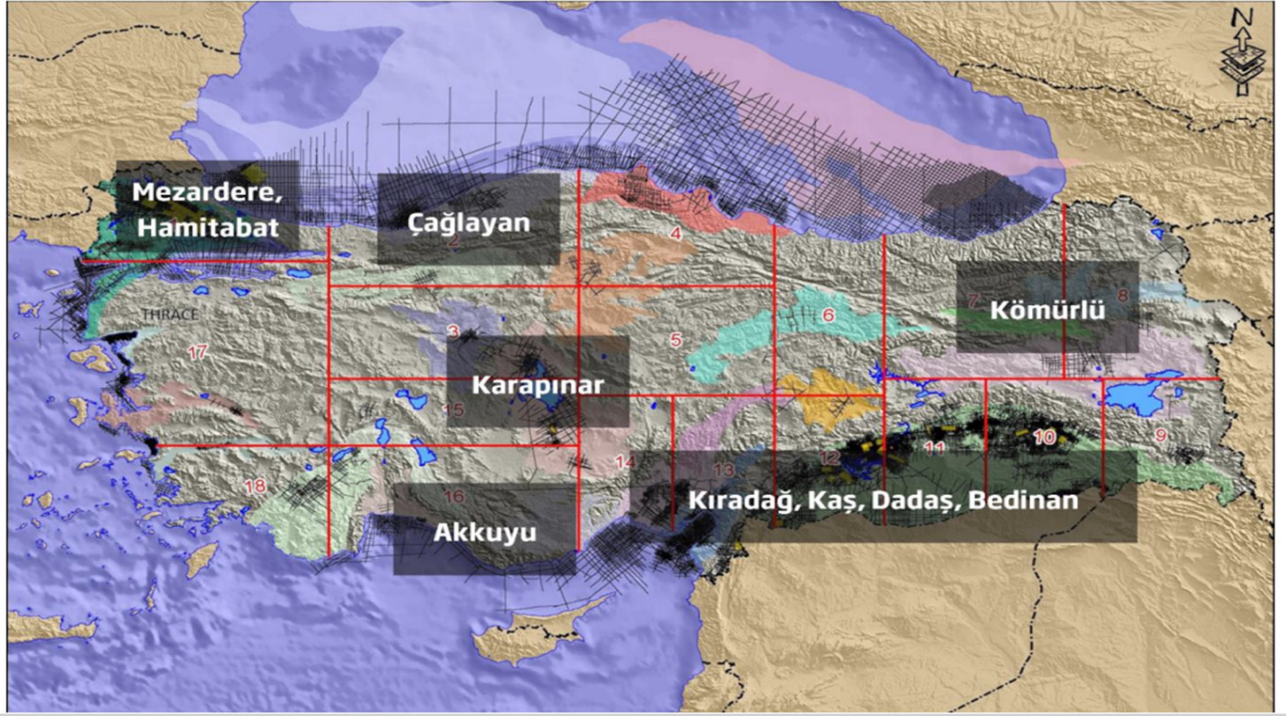
Ro ro: Deniz ve kara taşımacılığının koordinasyonu ile kurulan taşımacılık sistemidir.

Ro ro taşımacılığı: Tır adı verilen büyük çekiciler limanlar arası feribot ya da gemi ile taşınması olayına denir.

Önemli Limanlar: İstanbul (Pendik), İzmir(Çeşme), Tekirdağ, Zonguldak, Samsun, Trabzon, Mersin....

İlk Çağlarda Efes, Milet ve Tarsus'un birer liman kenti olduğu nasıl açıklanabilir?

Kıyılarımızda akarsuların taşıdığı alüvyonların oluşturduğu deltalar sonucu; yakın geçmişte bir liman kenti olan Efes, Milet ve Tarsus gibi bazı yerleşmeler bugün kara içinde denizden uzak kentler konumuna gelmişlerdir.

KAYA GAZI REZERVLERİ

HARİTA BİLGİ !!! NISSİBİ KÖPRÜSÜ (21. 05. 2015)

UZUNLUĞU 610 METRE - TÜRKİYE'NİN EN UZUN 3. ASMA KÖPRÜSÜ !!!

Projesini Türk mühendis ve mimarların 'gergin eğik kablo askılı köprü' tipinde hazırladığı Nissibi Köprüsü'nün orta açıklığı 400 metre, toplam uzunluğu 610 metreden oluşuyor. 96 metre yüksekliğinde pylonları, 24 buçuk metre genişliği olan köprüdür.

Adıyaman'da Atatürk Barajı üzerine kurulan, Adıyaman-Kahta-Siverek-Diyarbakır'ı birbirine bağlamaktadır.

<https://www.facebook.com/groups/dosyaindirme/>

HARİTA BİLGİ !!! (22. 05. 2015)

(ORDU - GİRESUN HAVALİMANI)

OGU

.....VE AÇILDI

Karadeniz üzerinde inşa edilen Ordu - Giresun Havalimanı AÇILDI. Türkiye'de deniz doldurularak yapılan ilk ve şu an tek havalimanıdır.

Ordu'nun Gülyalı ilçesinde deniz üzerine taş dolguyla inşa edilen dünyanın üçüncü, Avrupa'nın ve Türkiye'nin ilk havalimanı olan Ordu- Giresun Havalimanı (OGU) yaklaşık 360 milyon liraya tamamlandı.

<https://www.facebook.com/groups/dosyaindirme/>

Türkiye'de sanayi kuruluşlarının uygun görülen alanlarda, belirli bir plan dâhilinde yapılmasında organize sanayi bölgeleri (OSB) denir.

Organize Sanayi Bölgelerinin kuruluşunda etkili olan faktörler

- Sanayinin uygun alanlarda yapılandırılması
- Düzenli kentleşmenin sağlanması
- Çevresel sorunların önlenmesi
- İmalat sanayisinin belirli bir plana göre yetiştirilip geliştirilmesi

Coğrafyacı Hüseyin Ulutaş & Kemal Arslan

Faydalı olması dileğiyle....başarılar

ÇÖZMEDEN SINAVA GİRMİYİNİZ!

